

FORSSAN YRITTÄJÄT

80 vuotta

aluksi

Forssan Yrittäjät ry täytti **80** vuotta vuonna 2013. Sen kunniaksi olemme tallentaneet forssalaisen yrityselämän värikkäät vaiheet viimeiseltä **30** vuodelta. Forssan Yrittäjien viimeisin historiikki julkaistiin vuonna 1983 ja se käsittää yhdistyksen vaiheet ensimmäiseltä **50** vuodelta.

Tämä osa historiaa on toteutettu haastattelemalla kaikki yhdistyksen puheenjohtajat vuosilta 1984–2013. Ajan kuvaa on täydennetty muutamien paikallisten yrittäjien tarinoilla.

Forssan Yrittäjien historiikin vuodelta 1933–1983 on toimittanut Jussi Syynimaa. Seuraavien 30 vuoden kokoamisesta on vastannut Matti Ryyppö. Haastattelut ja tarinat on tähän viimeiseen osioon toimittanut Matti Kaasalainen. Forssan Yrittäjien 80-vuotinen historia on kokonaisuudessaan tallennettu sähköiseen muotoon vuoden 2014 aikana.

Forssassa 24.10.2015

Eero Augustin

puheenjohtaja 2015

Forssan Yrittäjät ry

Toimitus: Matti Ryyppö, Matti Kaasalainen ja Johanna Talikainen

Kuvat: Forssan Yrittäjät

Layout ja taitto: Kalle Lahtinen (Mainossatama Oy, www.mainossatama.fi)

Painatus: ForssaPrint, Forssa 2015

Painosmäärä: 500

FORSSA

- Yhdistyksen perustamiseen johtanut ensimmäinen kokous pidettiin Forssassa joulukuun 3. päivänä 1933. Yhdistyksen nimeksi tuli Forssan Kauppiasyhdistys ry. Lain-säädännön edellyttämät yleiset kokoukset pidettiin 17. päivänä tammikuuta ja 4. päivänä helmikuuta 1934. Oikeusministeriö vahvisti yhdistyksen säännöt helmikuun 17. päivänä 1934.
- Yhdistys vaihtoi nimeään vuonna 1957. Uudeksi nimeksi oikeusministeriö vahvisti syyskuun 24. päivänä Forssan Seudun Yksityisyrittäjät ry.
- Nimi Forssan Yrittäjät ry. ilmoitettiin yhdistysrekisteriin 4.4.1972.
- Forssan Kauppiasyhdistys oli mukana perustamassa Yksityisyrittäjain Liittoa helmikuun 21. päivänä 1934.
- Forssan Kauppiasyhdistys perustettiin rauta-kauppias Into R. Wahran voimakkaan persoonan ansiosta "kauppiaitten yhteisten rientojen vilkastuttamiseksi". Toisena tavoitteena yhdistyksen perustajilla oli "etujen ajaminen".
- Yhdistyksen toiminta hiipui kokonaan vuonna 1972 ja aktiivinen toiminta lopetettiin.
- Yhdistyksen toiminta elvytettiin uudelleen keväällä 1975. Kokous pidettiin johtaja Rauno Kuusisen kotona ja kutsu oli lähetetty 17 henkilölle.
- Uusi toiminta ja yhdistyksen uusi vaihe liittyi kiinteästi Kanta-Hämeen Yrittäjien ja Suomen Yrittäjien Keskusliiton toimintaan.
- Koulutus on ollut arvostetussa asemassa yhdistyksen koko olemassaolon ajan. Koulutus on yksi niitä harvoja asioita, jotka miltei poikkeuksetta on mainittu toimintasuunnitelmissa. Alkuvuosina puhuttiin valistus- ja neuvontatoiminnasta.
- Erityisen arvokasta työtä yhdistys teki sotien aikana, kun neuvontaa säännöstelyn ja monimutkaisen korttijärjestelmän voimaantultua tarvittiin.

VÄLÄHDYKSIÄ YHDISTYKSEN VAIHEISTA

HANKKEITA JA SAAVUTUKSIA

- 15-vuotias Kauppiasyhdistys ja sen jäsenet pitivät tärkeimpänä saavutuksena sitä, että Forssan postitoimistosta oli tullut postikonttori. Se tarkoitti pidempiä aukioloaikoja.
- 15-vuotishistoriikissa on myös mainintoja siitä, että "viranomaisten myötävaikutuksella on esitetty hotelleissa ja matkustajakodeissa suureen vauhtiin päässyt laiton tekstiili- ja kutomotuotteiden myynti".
- Sodan jälkeen harjoitettiin sotakummilapsitoimintaa, jota jatkettiin aina siihen asti kunnes kummilapsi täytti 16 vuotta.
- Yhdistys oli mukana järjestämässä Forssan messuja vuosina 1950 ja 1967.
- Yhdistys kustansi Talous ja Koti -lehden tilauksen 1400 kauppiaitten asiakkaalle yli 20 vuoden ajan. Oma Puntari-lehti perustettiin 1957 ja se ilmestyi noin 20 kertaa vuodessa.
- Eniten myönteistä huomiota Forssan Yrittäjät ry. on 50 vuoden aikana hankkinut yrittäjyyden asialle järjestämällä miltei joka vuosi Y-viikon tai Y-kuukauden tilaisuuden.

VUODEN YRITTÄJÄ

- Forssan ensimmäiseksi Vuoden yrittäjäksi valittiin 1980 toimitusjohtaja Sointu Perälä. Seuraavana vuonna arvonimen sai toimitusjohtaja Kaija Gustafsson ja sitä seuraavana toimitusjohtaja Martti Louhelo.
- Vuonna 1980 valittiin forssalainen teollisuusneuvos Matti Aaltonen Kanta-Hämeen Vuoden yrittäjäksi.

”Yrittäjyyttä pidetään kansantaloudellisen toiminnan perustana. Ilman riittävää yrittämisintoa yhteiskunnan työllistämismahdollisuudet heikkenevät”

JÄSENMAÄRÄT

1934

65 kauppias- ja 26 henkilöjäsentä, yhteensä 91

1940

kauppias- ja henkilöjäseniä yhteensä 211

1948

101 kauppias- ja 34 henkilöjäsentä, alaostossa Forssan Yrittäjänaisissa 30 eli yhteensä 164

1954

63 liike ja 16 henkilöjäsentä, yhteensä 79

1966

84 jäsentä

1975

36 jäsentä

1982

110 jäsentä

FORSSAN YRITTÄJÄT 80 VUOTTA

puheenjohtajat

Into R. Wahra **1934–1948**

Talousneuvos Into R. Wahra valittiin yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi vuonna 1959.

Jaakko Hietanen **1949–1950**

Reino Rantanen **1951–1952**

Into R. Wahra **1953–1955**

Adolf Haga **1956–1958**

Reino Rantanen **1959**

Eino Polso **1960**

Adolf Haga **1961**

Veikko Lehtinen **1962**

U. O. Talsola **1963–1965**

K. K. Komonen **1966–1967**

Aimo Koivula **1968–1970**

Erkki Rokkanen **1971–1972**

toiminta keskeytyksissä **1973–1974**

Tarmo Marjamäki **1975–1980**

Pentti Jolanki **1981–1984**

Seppo Aaltonen **1985–1989**

Olli Järvi **1990–1992**

Erkki Parikka **1993–1995**

Matti Ryyppö **1996–1998**

Kauko Nyström **1999–2001**

Simo Jaakkola **2002–2005**

Pekka Palm **2006–2008**

Arto Heino **2009–2011**

Sami Koski **2012 – 2014**

**”Se pitää kuitenkin muistaa,
että Forssa on mainettaan
parempi kaupunki, josta löytyy
periaatteessa kaikki
mitä ihminen tarvitsee.”**

JOKA PAIKAN JOLANKI

Ylitorniosta Valkeakosken kautta Forssaan rantautunut Jolangin Pentti on vielä 68-vuotiaankin melkoinen dynamo.

Mies siirsi itsensä eläkkeelle jo 10 vuotta sitten, mutta touhuaa siellä sun täällä ja tekee sen edelleen tehokkaasti. Jolanki oli kauppaoppilaitosvuosi-
naan kirjanpidossa ihan haka, joten taloushallinto oli työuran suhteen ainoa oikea valinta.

Mies työskenteli alan tehtävissä monessakin paikassa, mutta perusti oman tilitoimiston Forssaan 1977, jota johti 21 vuotta kunnes myi sen pois jatkaen kuitenkin palkollisena vielä muutaman vuoden.

Pentin ja Forssan yrittäjien yhteistyö käynnistyi luonnonmukaisesti kun

oman tilitoimiston asiakkaina oli runsaasti yrittäjiä.

- Puheenjohtajaksi päädyin Marjamäen Tarmon jälkeen osittain ehkä siksi, että olen aina ollut huono sanomaan ei.

Jolangin puheenjohtajakausi osui vuosille 1981 – 1984. Vaikka aikaa siitä on vierähtänyt jo reilut kolme vuosikymmentä, niin Pentti luettelee oitis yhdistyksen sen ajan kovimmat persoonat.

Eikä pehmeä ole Penttikään. Jos miehen aikaansaannoksia lähtee luettelemaan, niin lista on uuvuttavan pitkä. Listataan siis vain ne tärkeimmät ja näkyvimmat tehtävät.

SALAMASTA TULI JOLANGIN NÄKÖINEN

Jolanki johti Forssan Salaman uuteen

kukoistukseen kehittämällä seuran toimintaa monella tavalla ja keksimällä tuottavia ideoita.

- Startti ei tosin paljoa luvannut kun tilimiehenä otin heti selvää, mitä seuran kassalle kuuluu. Ja löytyihän sieltä paikallisesta pankista 1 000 markan luotollinen tili, joka tosin oli 996 markkaa miinuksella. Jostain piti siis taikoa rahaa.

Kassan kartuttaminen käynnistyi Forssan Katuviestillä, jatkui SM-viesteillä ja jatkuu edelleen Suvi-Ilman mas-
satapahtumalla. Eikä Pentti jäänyt näissäkään miksikään päättäkatojaksi vaan touhusi muitten mukana sen kuin kerkesi.

Osuuspankin Hippokisoiden kuuluttajana Jolanki on toiminut laakia vaille aina

ja kerrattakoon sekin, että Salamaa mies johti kunnioitettavat 28 vuotta.

KAIKEN KERTOVA PUHELU

Tätä haastattelua tehtäessä muuten Jolangin älypuhelin pirisi ja kun annoin hänelle luvan vastata, niin pääsin tekemään havaintoja.

Puhelu kesti noin viisi minuuttia ja Jolanki oli äänessä neljä minuuttia ja 50 sekuntia. Siinä tuli pari eläkeläisretkeä hoidettua kuntoon varsin rivakasti kun soittaja ymmärsi olla keskeyttämättä.

Niin, Jolankihan pyörittää paikallista eläkeläistoimintaa ja tekee sen tapansa mukaan tehokkaasti. Kansalliselle tasolle Pentti on tällä sektorilla vienyt Mölkyn SM-kisat, jossa paras palkitaan Pentin pytyllä.

- Taisinpa tuoda Mölkyn aikanaan Forssaankin ja hyvinhän peli näyttää seudulle levinneenkin.

KUODES VALTUUSTOKAUSI

On selvää, että Pentti Jolangin kaltainen ihmisdynamo oli haluttua riistaa myös paikallisen politiikan piirissä. Valtuustoon mies valittiin ensimmäisen kerran vuonna 1978 Keskustan listalta.

- Olin silloin Forssan valtuuston ensimmäinen asfalttikepulainen ja se oli

täysin uutta forssalaisessa kunnallispolitiikassa. Monet ihmettelivät asiaa ääneen, mutta tuskinpa kukaan jäi asiaa kovin pitkäksi aikaa pohtimaan.

Jolanki ei pidä itseään puoluepolitiikona vaan yhteisten asioiden hoitajana paikallistasolla.

Kaupunginhallitukseen hän on kuulunut kymmenisen vuotta ja saanut tästä tehtävästä perspektiiviä myös paikallisen yrittäjäjärjestön suuntaan. Puheenjohtaja-ajan perspektiivit olivat selkeästi suppeammat. – Yrittäjien arvostus kuntaelämässä on joka tapauksessa kasvanut. Askeleet ovat olleet pieniä ja taistelu väliin kovaakin, mutta eteenpäin on menty.

KEHITTÄMISKESKUKSELLA TÄRKEÄ ROOLI

Vuoden 2014 aikana runsaasti keskustelua aiheuttaneet Forssan Seudun Kehittämiskeskuksen roolia Jolanki pitää tärkeänä. – Toivon sen jatkavan avoimesti, rehellisesti ja tasapuolisesti kaikkien osakkaitten kanssa siksikin, että eri kuntien yrittäjät tulevat toistensa kanssa erinomaisesti toimeen.

Elinkeinopolitiikka ja sen oikeanlainen hoito on Jolangin mukaan koko seudun tulevaisuuden kivijalka. – Forssan

seutu ei lähde nousuun pelkällä eläkeläismuutolla, mutta tervetuloa toki heillekin.

Jolanki kertoo jo pitkään pohtineensa sitä onko Forssa ja Lounais-Häme hehkeästä sijainnistaan huolimatta kuitenkin liian kaukana kaikesta. – Onko alueella oikeaa imua isompien yritysten suhteen kun matkaa metropoleihin on satakunta kilometria mihin suuntaan tahansa.

- Se pitää kuitenkin muistaa, että Forssa on mainettaan parempi kaupunki, josta löytyy periaatteessa kaikki mitä ihminen tarvitsee.

Kuntien yhdistymiselle veteraanikunnallispoliitikko Pentti Jolanki näyttää kirkasta vihreää valoa. – Sen pitää syntyä kuitenkin vapaaehtoisella pohjalla ja siihen tarvitaan kaikki viisi. Säästöt asiasta tulevat viiveellä ja niitä on jostain tultavakin, koska valtio kuppaa kuntia aina vaan enemmän ja enemmän.

Näin tomerasti mielipiteitään laukoo ja ajatuksiaan aukoo Jolangin Pentti, vaikka sanookin olevansa jo jäähdytelyvaiheessa niin politiikassa, urheilussa kuin kaikessa muussakin. Uskoo ken tahtoo.

LÄTKÄMIEHEN NELJÄ VUOTTA

Seppo Aaltonen seurasi puheenjohtajatehtävässä Jolangin Penttiä hoidellen vastuullista pestiä vailla suurempaa järjestökokemusta, mutta täynnä nuoruuden intoa.

Forssan Kirjapainon toimitusjohtajan mandaatille vuonna 1985 nimetty Aaltonen ei säikkynyt uusia tehtäviään sen enempää perheyrityksen vetäjänä kuin yrittäjienkään nokkamiehenä vaan polki eteenpäin kuin muutama vuosi aikaisemmin Forssan Palloseuran SM-liigajoukkueen ykkösketjun vasempana laitana.

- Opiskeluaikana tuli tosiaankin lätkää pelattua ja laji oli jo siihen aikaan niin hektistä, että opiskelusta ei ollut sille kuin haittaa. Mutta hienot muistot jääkiekosta jäi kun sai pelata muiden muassa Onska Sutisen, Pina Lehtisen, Nurppa Nurmisen ja monen muun paikallisen legendan kanssa.

Aaltonen ei siis ollut puheenjohtajapestinsä alkaessa liialla järjestökokeuksella pilattu, mutta joitain kos-

ketuksia tälle puolelle hän oli saanut graafisen alan kokouksista. – En kuitenkaan öitäni asian takia valvonut.

Forssan kaupungin ja yrittäjien välinen yhteistoiminta oli käynnistynyt 1980-luvun alkupuolella ja tähän vuoropuheluun Aaltonen osallistui innolla.

- Yritystoiminnan arvostus oli saatu selvään nousuun ja omakohtaista lisäpotkua asiaan sain kun isälle myönnettiin maakunnallinen yrittäjäpalkinto.

Sepón mielestä asioissa edettiin johdonmukaisesti ja rakentavasti kun tätä ennen kaupunki oli käynyt keskustelua ja pelkästään paikkakunnalla vaikuttavien suuryritysten kanssa.

– Väliä tuntui, että valtakunnan tasolakaan ei kunnolla oivallettu PKT-yritysten merkitystä maan taloudelle.

JÄSENMAÄRÄÄ YLÖS

Aaltosen puheenjohtajakauden tärkeimpiin asioihin kuului myös yhdistyksen jäsenmäärän kasvattaminen.

Siinä Sepón mielestä myös onnistuttiin ja suurimman kiitoksen pontevasta jäsenhankinnasta antaa Tammisen Teuvolle.

- Hienointa uusien jäsenten mukaantulossa oli se, että mukaan saatiin entistä nuorempaa yrittäjäpolvea. Kasva-va jäsenkunta ja nuorten lisääntynyt osallistuminen tiesi yhdistyksen vaikutusmahdollisuuksien parantumista ja tällainen koitui tietysti koko jäsenkunnan eduksi.

Lisääntyneellä jäsenkunnalla yrittäjät pureutuivat muun muassa kaupungin liikennekysymyksiin ja vanhojen rakennusten suojeluun. – Annoimme arvioita ja lausuntoja pitääksemme Forssan kehityksen oikeassa kurssissa.

Kantaa otettiin myös tonttipolitiikkaan ja liikennejärjestelyihin eli juuri niihin asioihin, jotka olivat tulevaisuudelle tärkeitä.

HILLITYSTI YHTEEN

Kun Aaltosen puheenjohtajakauden alkamisesta on kulunut noin 30 vuotta, niin asioihin liittyvät perspektiivit ovat muuttuneet.

Seppo uskaltaakin nyt ehdottaa, että lounaishämäläiset yrittäjäyhdistykset voisivat tosissaan alkaa miettimään ainakin osittaista yhdistymistä ja päällekkäisten toimintojen purkamista.

- Jos ja kun tavoite toteutuu, niin uskon siitä seuraavan pelkkää hyvää. Järeämpien yksiköitten lausunnot nimittäin otetaan enemmän tosissaan.

Samoilla linjoilla Seppo on myös kun-

tapolitiikassa. Yhdistyminen tulee hänen mielestään vääjäämättömästi tapahtumaan.

- Mieluummin sen pitäisi tapahtua ajoissa ja vapaaehtoisesti kuin kiireessä ja pakolla.

Kehittämiskeskusta Aaltosen luotsaama yritys käytti aikanaan paljon ja kokemukset yhteistyöstä olivat selvästi plusmerkkisiä.

- Myöhemmin panostuksemme ja painopisteemme muuttuivat, joten vuorovaikutus väheni.

Laitoksen nykytilasta Sepolta ei tyhjentävää vastausta irtoa, mutta rivien

välistä saattaa ymmärtää, että muutosta olisi ajan myötä pitänyt tapahtua runsaammin eikä tässä tapauksessa olisi ollut haittaa siitäkään, että olisi oltu aikaa edellä.

Yhdistyksen toimintaa yritysvierailuihin, teatterimatkoineen, yrittäjäjuhlineen, saunailtoineen ynnä muineen Aaltonen pitää sen ajan verkostoitumisena.

- Osanotto eri tapahtumiin oli vilkasta, porukalla oli hyvä henki ja kun yrittäjiä myös kuunneltiin ja heidän toimintaansa arvostettiin, niin ainakin minulle asioista on jäänyt hyvä maku.

OLLIN KAUSI HUONOON SAUMAAN

Kun mies on syntynyt tunnettuun ja tunnustettuun liikemiessukuun, niin hän ei yksinkertaisesti pysty välttämään vastaanottamasta paikallisen yrittäjäjärjestön puheenjohtajan nuijaa.

Järven Ollille kyseinen kunniatehtävä lankesi vuonna 1990 ja sitä ennen mies oli ollut jo parisen vuotta yhdistyksen hallituksessa korkoa kasvamassa.

- Tosiasiahan on, että näihin tehtäviin ei ole koskaan ollut pyrkijöitä mitenkään ruuhkaksi asti, joten ilman suurempaa junttausta meikäläinenkin tehtävään valittiin, Järvi muistelee.

Ihan helppoon rakoon Olli ei asiassa joutunut, sillä edellinen puheenjohtaja Aaltosen Seppo jätti jälkeensä suuret saappaat.

- Seppo tuli isosta ja näkyvästä yrityksestä ja hoiteli hommat reippaasti ja äärimmäisellä rutiinilla.

Olli Järven liikemiesuran suurimpia ja näkyvämpiä saavutuksia on Autokei-

taan uudistaminen niin ulkoisesti kuin toiminnallisestikin. Rakennettiin uusi keidas ja toimintakonseptia viilattiin paremmin ajan haasteita vastaavaksi.

- Suomi oli tuolloin kuitenkin liukumassa kohti lamaa, joten puheenjohtajakauteni alussa focus oli enemmän ja vähemmän omista asioissa pärjäämisessä. Ja näin se taisi pitkälti olla myös jäsenistön keskuudessa, Järvi kertoo.

Yrittäjien toiminta ei siis 1990-luvun alussa ollut parhaiden vuosien tasolla, mutta syytkin ovat ymmärrettävät.

SUHDEKIEMUROITA SUORISTAMAAN

Järven Olli ei tee poikkeusta keskiver-tomiehestä siinä, että reilun 30 vuoden takaiset asiat eivät aivan heti muistu mieleen. Mutta jotain asioita päähän kuitenkin pulpahtaa ja yksi niistä on kaupungin ja yrittäjien välinen suhde.

- Uskallan edelleen väittää, että kaupunki ei ainakaan pienempien yrittäjien suhteen kovin aktiivinen ollut.

Sympatiaa herui, mutta ei juurikaan muuta. Kaupunki seilasi lähinnä isompien yritysten imussa, mikä tosin johtui osaltaan myös resurssipulasta.

Keitaan aluevaihtoihin liittyvät asiat Forssa otti kuitenkin tosissaan ja tästä Olli on edelleen kaupungille kiitollinen.

Syyskuussa 1990 kaupungintalolla pidettiin seminaari aiheesta "mistä 1990-luvulle työvoimaa".

- Silloin näytti vielä kaikella tavalla hyvältä eikä kukaan uskonut kuinka nopea ja jyrkkä talouden taantuma kohta käynnistyisi. Mutta niin se sieltä vaan tuli aiheuttaen pahoja arpia myös paikalliseen yrittäjäelämään.

HOLJAT TULIVAT JÄÄDÄKSEEN

Holjat markkinat on noussut paikallisen viihde-elämän näkyvimmäksi tapahtumaksi ja Järven muistin mukaan tapahtuman järjestämiseen liittyvissä asioissa neuvoteltiin myös toisen paikallisen yhdistyksen kanssa.

- Puheitten tasolle se kuitenkin jäi.

VEROSEMINAARISSA
VUONNA 1986

Näin jälkikäteen Olli ihmettelee, että miten talousalueen kunnat voivat löytää yhteisen sävelen kun sitä eivät tunnu löytävän yrittäjäjärjestötkään.

- Yrittäjät voisivat ja heidän myös pitäisi näyttää esimerkkiä yhteen hiileen puhaltamisessa, Järvi jyrähtää.

Järven työsaara puheenjohtajana kärsitti myös yhdistyksen tiedotusvastavan roolin.

- Valitettavasti näinkin tärkeä tehtävä jäi tuolloin arkipäivän ongelmien jalkoihin, mutta on toki sen jälkeen terävöitynyt. Ja todella isosta ja tärkeästä asiastahan tiedottamisessa on kysymys.

Ajan ankeutta Olli muistelee siinäkin, että kun hän Marjamäen Tarmo ja Lindvallin Timo kuuluivat kaupungin yritystoimikuntaan, niin hän ei enää edes muista mitä asioita kokouksissa käsiteltiin.

- Kun koko ajan tuntui siltä, että kaikki kaatuu päälle.

ROOLIKASVANUT

Viimeisen 20 vuoden aikana yrittäjien rooli on Järven mielestä kuitenkin kasvanut ja vankistunut. – Eikä pelkäänsään Forssassa vaan myös valtakunnan tasolla, mutta yksi asia edelleen ihmetyttää. Se, että miksi yrittäjäpuoli ei pääse osallistumaan valtakunnalliseen palkkapolitiikkaan.

Yrittäjätoimintaa ei enää Järven mukaan nähdä riistäjänä vaan talouden kivijalkana ja tässä kehityksessä yrittäjäyhdistystoiminnalla on ollut todella merkittävä rooli.

- Vuoden 2014 syksyllä ollaan valitettavasti jälleen taloudellisesti murheen alhossa ja kaikki ovat sitä mieltä, että jotain pitäisi tehdä. Kannattaisikohan käydä kyselemässä Latvalta kuinka se omat ongelmansa selätti.

Olli Järvi sanoo ihan ääneen, että työn hinta on Suomessa aivan liian korkea. Kun tänne ei kukaan muualta rahaa kanna, niin itse meidän on asiat hoidettava. Eikä ole hyväksi kansa itsestunnonle sekään, että suuret johtajat

haalivat itselleen mahtavia etuja.

POLITIIKALLE KIITOS EI

Olli sai 1980-luvulla useampiakin kyselyitä kunnallispoliittisista intohimoistaan, mutta aika pian kyselijät tajuusivat ettei niitä yksinkertaisesti ollut.

- Ei näillä hermoilla, Olli tiivistää.

Muutenkin Järvi on pyrkinyt pysymään erilaista järjestötehtävistä erossa.

- Siksi, että minulla on sellainen tunne, että en pysty, jaksa tai viitsi hoitaa asioita riittävän hyvin. Hattua nostan kuitenkin heille, jotka asioita hoitavat ja itsensä peliin pistävät. Ilman heitä hommat eivät pyörisi.

Yrittäjäyhdistystoiminnan tärkeimpänä tehtävänä Olli näkee edunvalvonnan. Eikä sekään ole miehen mukaan merkityksetöntä kun samanmieliset ihmiset tapaavat koulutuksessa kuten myös erilaisissa virkistystapahtumissa.

- Jos yrittäjäksi ryhtyminen on joskus vaikeaa ja yrittäminen usein myös tökkii, niin silti yrittäjä on aina yrittäjä.

”Yrittäjät voisivat ja heidän myös pitäisi näyttää esimerkkiä yhteen hiileen puhaltamisessa.”

PARIKALTA UPEA ELE

Vuosina 1993 – 1995 Forssan Yrittäjien puheenjohtajana toiminut kauppias Erkki Parikka ehti ennen varhaista poistumistaan olemaan monessa mukana.

Lähtemättömän jäljen yhdistyksen historiaan hän jätti perustaessaan Nuoren Yrittäjien koulutus-/stipendirahaston, johon hän myös yhdessä vaimonsa Seijan kanssa lahjoitti alkupääoman.

Toimintakertomuksesta ilmenee, että ensimmäisenä tämän mainitun huomionosoituksen vastaanotti fysioterapiayrittäjä Minna Penttilä.

Kunnallispolitiikassakin Parikka oli näkyvä hahmo eikä hän suuremmin hanttiin pistänyt silloinkaan kun kyseltiin

lähtijöitä erilaisiin kokouksiin ja koulutustapahtumiin.

Puheenjohtajana Erkki oli lievästi muista poikkeava. Esityslista hänen edessään oli tikkukirjaimilla kirjoitettu eikä ihan joka kerta edetty sen mukaan. Mutta valmista tälläkin tavalla tuli.

Parikankin aikana koettiin tärkeäksi jäsenmäärän kasvattaminen ja hän löysi tähän asiaan myös uuden näkökulman.

-Tule empimättä joukkoon mukaan. Nyt ei kukaan yrittäjä voi yksin seurata "ulkopuolisena" tapahtumien vyöryä ja taistella yksin yhteisten vaikeuksien kanssa, Parikka julisti ja oli varmasti oikeassa.

Uusien jäsenien hankkimisen tärkeyden lisäksi Erkki painotti myös niitä välineitä ja keinoja, joilla jäsenmäärän pysyvyys pystytään turvaamaan.

Kauppamiehenä Erkki Parikka oli suunnittelemassa myös erilaisia koulutus-tapahtumia naapuriyhdistysten kanssa ja ainakin yksi, mittava sellainen, käsiteli Saksan vientimahdollisuuksia.

Kulttuuriltakaan ei hänen puheenjohtaja-aikanaan välttytty. Helsinkiin oli nimittäin avattu uusi oopperatalo ja sinnehän Erkki porukkansa La Traviata nauttimaan kärräsi.

DON MATTI MONESSA MUKANA

Pienviljelijäperheen poika Tammelan Portaan kylästä eli Ryyppön Matti heittää paikallisessa yrittäjähdistyksessä kunnioitusta, jopa lievää pelkoa. Matti kun on sellainen, että hän vaatii paljon muilta, mutta vielä enemmän itseltään.

Se, että mies on järjestelmällinen, uuttera ja jopa pikkutarkka johtuu hänen itsensä mielestä siitä, että uraputki on hänet sellaiseksi muokannut.

Kauppaoppilaitoksen jälkeen Matti meni pankkiin, sieltä kiinteistöalalle ja oman puljun hän pystytti vuonna 1988. Kiinteistöalalla piisaa erilaisia kokouksia ja palavereita enemmän kuin keskivertoihminen sietää, mutta Ryyppölle ne sopivat.

- Erilaisia työkokouksia on uralleni satunut tähän mennessä noin 4 500 ja kun tähän lisätään erilaiset yhdistyskokoukset, niin onhan niissä peräpää aika kovilla ollut.

Matti tähdentää toimivansa sellaisella alalla, jossa ei millään hällävälillä-mainingillä selviä. Ei sitten millään. Hyvänä apuna päivittäisissä rutiineissaan Matti näkee sen, että hänellä on lehmän hermot.

- Pyrin maksimoimaan varmuuden kaikissa toiminnoissani ja moisesta seuraa automaattisesti, että päivät venyvät. En säästä itseäni, mutta enpä juuri mitakaan.

HETI MUKAAN

Kun Matti ryhtyi itsenäiseksi yrittäjäksi, niin saman tien hän haki jäseneksi Suomen Yrittäjien Keskusliittoon ja paikalliseen Liikemiesyhdistykseen.

- Katsoin tarpeelliseksi laajentaa verkostoa.

Ja kyllä sitä verkostoa on sittemmin riittänytkin. Puheenjohtajan nuijaa Matti on heiluttanut Nuorkauppakamarissa, Rotareissa, Yrittäjissä, Kiinteistöyhdistyksessä, Liikemiesyh-

distyksessä ja mm. Lounais-Hämeen Kauppaoppilaitoksen kannatusyhdistyksessä. Matti Ryyppö sai Vuoden yrittäjäpalkinnon Forssassa 2005.

Nuorkauppakamarin toiminnasta miehelle on myönnetty Senaattorin arvo ja Kehittämiskeskuksen Yritystoumikkunnassa Ryyppö on toiminut puheenjohtajana, kuten myös hallituksen jäsenenä.

Kun mies on noin monessa ja noin näkyvillä paikoilla esillä, niin siitä seuraa automaattisesti myös se, että juhlapuheitten pitämistä riittää.

- Niitä on todellakin piisannut, mutta eivät ne minulle ole koskaan vastenmielisiä olleet. Useimmiten jopa nautin kun saan olla äänessä ja puheet kirjoitan aina ihan itse.

Sykähdyttävintä Matille oli puhua Forssan joulunavauksessa kun paikalla tungeksi yli 7 000 ihmistä. – Perusopit puhumiseen tulivat Nuorkauppaka-

PÄÄMINISTERI ESKO AHO
VIERAILULLA. KUVASSA
ETUALALLA MATTI RYYPÖ.
VUONNA 1995

marin ajoilta, mutta kukkaan ne puhkesivat vasta yrittäjissä.

HOLJIA PERUSTAMASSA

Ryypöllä ja Parikalla on ollut sormensa pelissä kun on perustettu kylän kiinnostavinta ja kohutuinta yleisötapahtumaa eli Holjia Markkinoita. Perustamiskokous pidettiin 18.1.1993.

- Alkuun Holjien piti olla tangomarkkinoitten paikallinen vastine, mutta kun tämä idea ei pitkälle kantanut, niin keksittiin uutta. Maailmalta ongittiin joitain enemmän tai vähemmän elähtäneitä huippuartisteja ja kun kotimaiset tähdetkin on torille saatu, niin tapahtuma voi hyvin. Pienistä karikoista on ainakin toistaiseksi selvitty.

Matin puheenjohtajaosaamista on hyödynnetty mm. eduskuntavaaliehdokas- ja presidentinvalitsijamiesvaalitenteissä kuin myös paikallistason vaalitenteissäkin ja onpa hän ollut isännöimässä sellaistaikin valtakunnanpoliitikkoa kuin Esko Aho.

- Se mitä otetaan hoidettavaksi, se tehdään vimpnan päälle. Olen ottanut tehtäviä jopa vapaaehtoisesti kun niissä pääsee haastamaan itseään ihan oikeasti. Se kasvattaa ja opettaa.

MATIN PALOPUHE

Forssan Alku järjesti vuonna 1998 kaupungintalolla tilaisuuden, jonka otikkona oli Forssa Nousuun. Pääpuhujana tietysti Matti Ryyppö.

- Forssalainen perussynti on jatkuva taustapeiliin tuijottaminen ja alituinen kotipesän likaaminen sekä mollaaminen. Kysyn, millä oikeutuksella näin voi toimia, ihmetteli Ryyppö noin 16 vuotta sitten ja ihmettelee samaa asiaa edelleen.

Äärimmäisen yrittäjähenkisenä ihmisenä Matti visioi tänäkin päivänä, että paikallisesti tuotetut palvelut turvaavat alueen tulevaisuuden.

- Koko seutukunta tarvitsee yhtenäisen tavoitetilän tulevaisuutta varten. Sitä on pyritty määrittämään jo usean vuoden ajan, mutta ei ole kummemmin edennyt.

Valitettavaa asiassa on Matin mukaan ollut se, että hyväkin idea on torpedoitu kun se on tullut väärästä suunnasta. – Näihin valitettaviin asioihin on käytetty jopa järkyttävän paljon aikaa ja vaivaa.

YHDISTYMINEN VÄÄJÄÄMÄTÖN TOSIASIA

Matti on ollut täysillä mukana kun paikallista Yrittäjäyhdistystä ja PTK:ta yhdistettiin. Samalla pieteetillä hän on toiminut myös Forssan Seudun Kehittämiskeskuksenkin eheänä säilymisen tiimoilla.

- Valitettavasti näyttää juuri nyt siltä, että kahden vuosikymmenen työ on valumassa hukkaan erilaisten riitojen ja näkemyserojen myötä.

Forssan yrittäjäyhdistysten yhteen saattamisesta Matilla on sellainen mielipide, että yhteen pitäisi oikeasti mennä, kuten jo lähes 20-vuotta sitten päätettiin ja sovittiin.

- Kun se lopulta tapahtuu, niin forssalaisen yrittäjyyden painoarvo kasvaa ja selkeytyy merkittävästi. Siitähän ei pitäisi olla kenellekään haittaa.

Kuntien yhdistymistä Ryyppö pitää vääjäämättömänä tosiasiana.

- Nyt käydään eräänlaista viivytystaiskelua, joka köyhdyttää kaikkia ja lasku tulee laukeamaan paitsi meille, myös tuleville sukupolville.

Ryypön Matti ei lukuisista tehtävistään ja toimistaan huolimatta ole mikään kone, joten hänkin tarvitsee huoltoa. Miehen toinen osapuoli on maalaisminä, joka toteutuu Liesjärven nurkissa metsätöitten, nikkaroinnin, puutarhan mylläämisen ja sarvipäitten jahtaamisen myötä. Mies onkin lievästi ylpeä kertoessaan lähes kahdenkymmenen hirvieläimen kaatamisesta. Poliitikkaankin äijää on monelta taholta kyselty, mutta sitä ei kannata enää hänen mielestään tehdä. Matti elää ja toimii työ edellä ja sanoo tehtävien sujuvan lutvakkaammin ilman minkäänlaisia sitoumuksia puoleen tai toiseen.

FORSSAN KLUBILLA
PERUSTAMASSA UUTTA
FORSSAN YRITTÄJÄT
RY:TÄ 1996. OIK. TIMO
PEKKA, JUHA KALLIOI-
NEN JA MATTI RYYPÖ.
VUONNA 1996

TIMO PEKKA: OSIN ONNISTUNUT YHDISTÄMISYRITYS

Suomen Yrittäjät ja Pienteollisuuden Keskusliitto huomasivat viime vuosittain loppupuolella, että molemmat järjestöt painivat pitkälti yhteisellä molskilla ja päättivät tehdä asian eteen jotain.

Näin tapahtui myös Forssassa, jossa

paikalliset yrittäjät ja Forssan Seudun Käsityö- ja teollisuusyhdistys yrittivät pistää hynttyitään ainakin joiltakin osiin yhteen.

Toinen osapuoli eli PTK liitettiin Suomen Yrittäjiin ennen vuosittain vaihdetta ja Forssassa fuusiota junaili-

vat Timo Pekka Käsityö- ja teollisuusyhdistyksestä kuin myös Matti Ryypö Forssan Yrittäjäyhdistyksestä. Molemmat olivat yhdistystensä puheenjohtajia.

- Yhdistymistä yritettiin jo aikaisemminkin, mutta se meni yrittäjien puolel-

ta enemmän tai vähemmän saneluksi. Toinen osapuoli veti moisesta herneen nenään ja asia hautautui vuosiksi, Timo Pekka kertoo.

Jonkin ajan kuluttua asiaa lämmitettiin uudelleen ja kun valtakunnan tasollakin saatiin sopu aikaiseksi, niin piti lounaisessa Hämeessäkin jotain tapahtua.

- Lähtötilanne ei vain ollut kovinkaan tasapainoinen. Kun toinen puoli oli aktiivinen ja vauras ja toinen vähemmän aktiivinen ja vähemmän äveriäs, niin tietää kumpi puoli alkoi sanella ehtoja.

Lusikkansa soppaan työnsi myös Forssan kaupunki, joka halusi selvittää paikallista yrittäjäkenttää ja silloinen kaupunginjohtajakin ilmaisi toiveensa yhdistymisestä vähintäänkin selvästi.

Timo ja Ryypön Matti olivat olleet molemmat mukana paikallisen Nuorkaupakamarin toiminnassa eli siis tuttuja jo ennestään. Neuvotteluavuksi he saivat Karin Markun ja Pääjärven Riston.

VARAT PYSYIVÄT ERILLÄÄN

Neuvottelujen tuloksena päädyttiin siihen, että varoja ei yhdistetty, mutta virallinen edustus ja edunvalvonta mm. kaupunkiin päin siirtyi uudelle Forssan Yrittäjäyhdistykselle.

- Käsityö- ja teollisuusyhdistys jatkoi olemistaan, mutta muuttui tietyllä

tavalla toiminnallisesti klubiksi ja yhdistymisen ehto oli se, että Hämeen Yrittäjien hallitukseen saadaan Forssan Yrittäjille lisäpaikka, Timo Pekka selvittää.

Fuusio näkyi alkuun selvimmin siinä, että Forssan Yrittäjien hallitus paisui lähes tuplaksi. Timo Pekan mukaan uuden koalition alku oli kuitenkin erittäin virkeä ja potkua toimintaan antoi nimenomaan Käsityö- ja teollisuusyhdistys.

- Toki se toi virtaa myös toiseen osapuoleen ja asiat etenivätkin kaiken kaikkiaan erinomaisesti.

Uuden mammuttihallituksen sujuva yhteistyö yllätti jopa niinkin kokeneen ja kaiken nähneen henkilön kuin Kyösti Vehmaksen.

VÄLIT KUNTOON

Toimenpide oli Timo Pekan mukaan kaupungille todella mieleinen. Yhteisen yhdistyksen jäseniä kutsuttiin moniin eri toimikuntiin ja vuoropuhelu oli antavaa molempiin suuntiin.

Tiedottamiseenkin satsattiin, mutta ei Timo Pekan mielestä riittävästi.

- Näin jälkikäteen uskallan myös väittää, että jos tiedottaminen oli yrittäjien puolella vaillinaista, niin sitä oli myös delegointi.

Pekka sanookin, että mikäli asioita

katsotaan pelkästään tästä vinkkelistä, niin hän voisi olla edelleenkin paikallisen Käsityö- ja teollisuusyhdistyksen puheenjohtajana.

- Eikä me Ryypön Mattin kanssa oltu läheskään kaikista asioista samaa mieltä eikä olla sitä vielääkään, mutta päämäärät olivat yhteiset ja konsensuskin koko tavalla kohdallaan. Matti ja Vehmas ovat kuitenkin molemmat aika kovia persoonia ja niitten kanssa toimiessa ei saa olla liian löysä.

Lounais-Hämeen Yrittäjien mahdollista yhdistymistä on tietyissä piireissä pohdittu jo lähes 20 vuotta, mutta ajatus ei ole saanut ylemmältä taholta eli Hämeen Yrittäjiltä vastakaikua.

Timo Pekka uskookin, että asia ei ole eikä tulisi jäämään kentältä kiinni, vaan esteenä on korkeammat tahot.

Vaikka Timo Pekka on toiminut näkyvissä rooleissa molemmissa paikallisyhdistyksissä, niin hänen siviilirohkeutensa riittää kertomaan ääneen sen, mitä sydän sanoo.

- Kyllä se vaan niin on, että meikäläisen sydän sykkii edelleen kiihkeämmin tuonne Käsityö- ja teollisuusyhdistyksen suuntaan. Järjestöillä on erilaiset intressit kun teollisuuden puolella tehdään töitä lähinnä käsin ja kaupan puolella enempi puhumalla.

**” Heille riitti kun lupasi
konjakkipullon.
Muille se piti ostaa.”**

KAKELLA VAIN MUKAVIA MUISTOJA

Nyströmin Kauko kausi Forssan Yrittäjien puheenjohtajana osui vuosille 1999 – 2001 ja se käynnistyi varsin erikoisella tavalla: hän ei ollut ennen puheenjohtajakauttaan edes yhdistyksen jäsen.

Se ei miestä kuitenkaan huimannut ja näin jälkikäteen hän onkin usein ihmetellyt miksi uusien puheenjohtajien ja jäsenistön keskuudessa on lähes aina arvuuteltu sitä onko uudesta nuijamiehstä yleensäkin mihinkään.

- Pelko on osoittautunut järjestään turhaksi, sillä ei meillä ole ollut kuin hyviä puheenjohtajia. Hommat ovat hoituneet alusta loppuun, on tullut uusia näkemyksiä ja tuoretta tietoa. Hienoja ja aikaansaavia kavereita, joitten kanssa on ollut mahtavaa työskennellä, Nyström sanoo.

Kake sanoo olleensa puheenjohtajan pestiin myös halpa ratkaisu.

- Ei siihen tarvittu kuin lounas Klubilla.

Ison kiitoksen asioitten sujumisesta Nyström antaa edeltävälle puheenjohtajalle Matti Ryypölle kuten myös sihteeri Veikko Yli-Krekolalle. – Matti oli loistava mentori ja Veikon kanssa touhutessa oli aina lystiä.

Nyströmin puheenjohtajakaudella yhdistyksen jäsenmäärä kasvoi noin sadalla ja lähes samaan tahtiin kasvoi myös hallituksen pääluku.

- Hallituksessa oli ensimmäisellä puheenjohtajakaudellani 17 jäsentä. Moista määrää pidettiin Forssan ulkopuolella järkyttävän suurena, mutta me olimme eri mieltä. Konklaaviin saatiin lisää asiantuntemusta ja kun tehtävien delegointi onnistui viimeisen päälle, niin ongelmat loistivat poissaolollaan.

VAIKUTUSMAHDOLLISUUDET PARANIVAT

Nyströmin mielestä yhdistyksen vaikutusmahdollisuudet paranivat kattavamman hallituksen myötä selvästi.

- Jäseniä riitti useampaan paikkaan ja varsinkin Forssan kaupungin kanssa hommat etenivät aiempaa sutjakammin.

Kaupungin ja yrittäjien edustajat palaverasivat Klubilla kerran kuussa, eikä siellä mitään joutavia jaariteltu. Esimerkiksi sellaisestakin pikkujutusta kuin energialaitoksen myynnistä käytiin kiivaitakin keskusteluja.

- Asian suhteen oli tarjolla useampiakin ratkaisuja. Yksi oli sellainen, että nostettaisiin sähkön hintaa tietyksi ajaksi, joka sitten jälkepäin kompensoitaisiin kuluttajille, Kake kertoo.

Holjat ovat tulleet Forssaan jäädäkseen, mutta tapahtuman ensimmäiset

vuodet eivät Nyströmin mielestä kovinkaan suurta riemua olleet.

– Eteenpäin on kuitenkin menty. Tähdet nostavat holjaviikonlopun profilia, tuottavat elämyksiä, mutta tyhjentävät myös kassan.

Yrittäjähdistyksen, joka on Holjien pääosakas, ei kuitenkaan ole tarkoitus kerätä rahaa eikä tuottaa voittoa, joten noin nollatuloksellakin forssalaisille ja muillekin tärkeä kabareeviikonloppu jatkuu.

BARRIKAADEILLE MARKETIN VUOKSI

Vuosituhanneen alun merkittävimpiä tapauksia paikallisessa yritys-elämässä oli se kun kutomoon alettiin suunnitella suurehkoa marketkompleksia.

Asian suhteen pidetty tiedotustilaisuus keräsi paikalle ällistytävän määrän forssalaisia yrittäjiä kaikilta toimialoilta. Paikalla oli yli 300 henkeä kun sekä Asko Kiinteistöt Oy että Kesko Oy kertoivat hankkeistaan ja suunnitelmistaan.

Yrittäjien toimintakertomuksen mukaan kaikki tapahtui tilaisuudessa niin avoimesti ja rehellisen oloisesti ettei

suuresta yleisjoukosta löytynyt asian suhteen edes lisäkysymyksiä.

– Mutta kyllähän erikoiskauppa barrikaadeille asian suhteen nousi ja mielenilmaisuna peitettiin keskustan liikkeitten näyteikkunatkin muutamiksi päiviksi ruskealla paperilla, Kauko muistelee.

Nyström itse oli mukana Kutomo-projektissa erikoiskaupan edustajana ja sai rauhoitettua itsensä ja useimmat muutkin kun kaupunki sitoutui torialueen kehittämiseen.

Jälkikäteen Nyström uskaltaa olla kuitenkin sitä mieltä, että kapina oli ainakin hänen oman liiketoimintansa lukujen valossa koko tavalla turha. – Mutta joskushan pitää sapelia kalistella ja paikallisten yrittäjien puolestahan siinä kahinoitiin.

KURSSEJA JA KOULUTUSTA

Yrittäjähdistyksen tehtävän on edunvalvonnan lisäksi myös jäsenistönsä kouluttaminen ja moniulotteinen hauskanpito.

Nyströmin muistin mukaan atk-pohjaiselle koulutukselle oli aina tilausta ja menijöitä jopa tungokseen asti. Joi-

hinkin muihin juttuihin löytyi hyvinkin erikoisia esteitä ja yhteensattumia.

Työtarmo-koulutukseen osallistui yhdistyksestä noin 70 henkilöä ja hallituksestakin löytyi halukkaita vaikka kuinka, mutta kun kaikilla ei ikä riittänyt. Piti nimittäin olla 50 tai yli.

Kuten otsikkokin kertoo, niin seiväshypyssä kahdesti 530 ylittänyt Kauko muistelee omaa puheenjohtajakauttaan vain hyvillä mielin. Naapureillekin riittää kiitoksia, sillä Kaken kanssa samanaikaisesti yhdistyksiään luotsanneet Teuvo Sundberg Jokioisilta ja Pekka Väre Tammelasta olivat kerta-kaikkisen yhteistyökykyisiä kavereita.

– Yhdessä liikuttiin paljon, mutta en vieläkään oikein ymmärrä kuinka kuskivuorojen arvonnassa arpa osui poikkeuksetta meikäläiseen. Mutta saihan maksa näin ansaitsemaansa lepoa.

Tarinan lopuksi Nyströmiltä irtoa vielä sellainen jutunpätkä mikä kertoo yhdistyksen edullisimmista tilintarkastajista. Ne olivat nimittäin Jolangin Pentti ja Kasurisen Kari.

– Heille riitti kun lupasi konjakkipullon. Muille se piti ostaa.

SIMO UNOHTI ISÄN NEUVOT

Jaakkolan Simon puheenjohtajakausi Forssan Yrittäjissä ajoittui vuosille 2002 – 2005, eli syystä tai toisesta miehelle myönnettiin bonusvuosi kun normaali nuijamieskausi yhdistyksessä oli kolmen vuoden mittainen.

Miehellä itsellään on lisävuoteen kaksikin selitystä.

– Joko olin niin hyvä tai sitten seuraajan etsiminen oli tavallista työläämpää. Kallistuisin kuitenkin jälkimmäiseen, mies virnistää.

Simo syntyi yrittäjäperheeseen eikä päässyt yrittämisestä irti, vaikka isä häntä toisenlaiseen elämään opastikin.

– Poika, käy koulua äläkä vaan ikinä rupea yrittäjäksi, kuului isän ohje kun Simo oli vielä oppivelvollisuusvuosiensa alkutaipaleella.

Isän neuvot eivät kuitenkaan poikaan uponneet. Simo kävi koulua suurin piir-

tein lain edellyttämän määrän. Marssi sitten isänsä pajalle kysyen:

– Löytyykö täältä töitä vai pitääkö mennä muualta kyselemään?

Jostain nurkasta isäpappa pojalle töpö-pisteeseen osoitti ja samassa pisteessä Simo vierailee puolissäännöllisesti vieläkin, vaikka pitääkin moottoreitten koneistamista jo lähes katoavana kansanperinteenä.

EI HELPPOA, MUTTA MIELENKIINTOISTA

Simo luonnehtii yrittäjän elämää mielenkiintoiseksi.

– Ei ole lomia, ei työaikoja, mutta yrittäjien välistä yhteisöllisyyttä aina vain enemmän ja enemmän. Yrittäjät ovat viime vuosina selvästi lähentyneet toisiaan ja omistakin lähimmistä ystäväistä on noin 90 % yrittäjiä.

Tällaisilla eväillä onkin varsin luonnollista, että Jaakkolan elämänfilosofian kärkenä on aina ollut yrittämisen edellytysten parantaminen.

Paikallisen yrittäjähdistyksen hallitukseen mies kipusi 1998, mutta oli sitä ennen jo haistellut järjestöilmapiiriä Käsi- ja pienteollisuusyhdistyksessä. Puheenjohtajakaudelleen mies lähti innolla ja uusia ideoita etsien.

– Uskoin löytäväni uusia ajatuksia kuten myös ihmis- ja liikesuhteita.

Jaakkolan ideasta syntyi postin mukana jaettava jäsentiedote, jonka myötä jäsenistöä pidettiin ajan tasalla ja kuten mies itse sanoo:

– Oli jo aika tulla kaapista ulos.

Simo kirjoitti pääkirjoitukset, joissa oli usein tietty määrä poliittista vi-

noilua, mutta vain sen verran ettei kenenkään tarvinnut suuttua.

- Opin tässä vaiheessa kuitenkin, että maltti on valttia ja vaikeneminenkin joskus kultaa. Suuni on ison lisäksi myös suora ja turhankin usein auki.

KUNTIEN YHDISTÄJÄ

Lounais-Hämeen kuntien yhdistämistä on pohdittu yrittäjienkin piirissä jo pitkään ja Simo on alusta lähtien ollut yhdistämisen kannalla. Jaakkola halusi nopeuttaa yhdistymisprosessia ehdottamalla Forssan seudun yrittäjäyhdistysten yhdistämistä, mutta Hämeenlinnassa pidetyssä yrittäjäparlamentissa asia tyrmättiin täysin.

- Ideani todettiin kyseisessä tapahtumassa sen verran korskeaksi ja yllättäväksi, että meinasin saada turpaani. Eikä sitä valtakunnallisella tasollakaan suopeasti katsottu.

Jaakkola on edelleenkin vankasti myös sitä mieltä, että yksi suurempi kunta antaa kasvulle paremmat eväät kuin useampi pieni.

- Keskenään leikkimällä ei tapahdu yhtään mitään, kasvu on saatava ulkopuolelta.

Yrittäjäyhdistys on historiansa aikana

reissannut suuntaan jos toiseenkin. Useimmiten se on tapahtunut virkistysmielessä, mutta varsin usein myös yrittäjyyden etujen nimissä.

Suomen Yrittäjien kunnanjohtajaseminaariin Helsinkiin lähdettiin perinteisesti Simon tarjoamalta aamukahviltä. Kahvi oli sen verran tymäkkää, että Karkkilan kohdalla niin vieraat kuin isännätkin olivat jo tosi kovia jättäviä. Seminaariinkin toki päästiin.

AAMUKAHVIT KEHITTÄMISKESKUKSESSA

Forssan Yrittäjät aloitti reilut 10 vuotta sitten aamukahvitilaisuudet jokaisen kuun viimeisenä perjantaina ja perinne jatkuu edelleen.

- Osallistujia oli alkuun jopa 40, mutta nyt porukka on vähentynyt puoleen. Riippuu hyvin paljon siitä millaisen ulkopuolisen vieraan olemme saaneet paikalle hankittua. Vaaliehdokkaat ovat aina keränneet runsaasti kuulijoita ja keskustelu on käynyt väliin kovinkin kiivaana, Simo selvittää.

Suvi-illassakin yrittäjät ovat olleet mukana.

- Juottopiste oli Nyströmin Kaken idea ja sitä hauskaa kesti kolme vuotta en-

nen kuin Merran Harri päätti sen sulkea. No, oli meillä siellä ainakin kivaa.

Holjilla Jaakkola on ollut mukana vuodesta 1999 ja nyt hän on Tyykkylä Oy:n eli tapahtuman järjestäjän toimitusjohtaja. Yrittäjien osuus yhtiöstä on 70 % ja äänivaltaa tietysti samassa suhteessa.

- Holjanteri Erkki Tervomaa ideoi showpuolen ja minä taas yritän pitää huolta siitä, että miehellä on edes silloin tällöin ainakin toinen jalka maassa. Ja ihan kohtuullisestihan me lienemme selvinneet.

Jaakkolan mukaan yrittäjäyhdistyksenkään ei pidä käpertyä sisälle päin vaan hankittava erilaista näkyvyyttä kaikin keinoin.

- Jäsenistömme on onneksi reipasta ja rohkeaa. Se osaa nauraa myös itselleen. On oltu mukana niin sääri- kuin tietokilpailuissakin ja muillakin on ollut hauskaa.

Yksi ikimuistoinen forssalainen yrittäjähauskuus tapahtui Tampere-talossa. Kun presidentti Halonen astui sisään, niin forssalaiset kajauttivat hänelle kovaa ja korkealta värssyn kansallislaulustamme "Forssasta Poijjaat".

**"Oli jo aika tulla
ulos kaapista."**

PEKALLA PONTEVAT MIELIPITEET

Palmin Pekkaa en ennen tätä haastat-
telua juurikaan tuntenut. Olin miehes-
tä sitä mieltä, että miehessä on vauh-
tia enemmän kuin järkeä, mutta parin
tunnin keskusteluhetken jälkeen tulin
täysin toisiin ajatuksiin.

Aloitin miehen profiilin rakentamisen
alakouluajoista Haudankorvan koulus-
ta ja heti tässä miehestä ilmeni aivan
uusia, yhteiskunnallisesti arvokkaita
ajatuksia.

*- En varmastikaan ollut mikään malli-
oppilas, mutta siihen aikaan koulussa
oltiin kilttejä ja tottelevaisia. Opetta-
jaa kuunneltiin ja häntä kunnioitettiin.
Valitettavasti nyt on toisin ja ellei asioi-
ta saada pian korjattua, niin metsään
ollaan menossa.*

Palmin mielestä koko koulu- ja koulu-
tusjärjestelmä kaipaa pikaista remon-
tia.

- Työelämää varten tarvitaan kou-

*lutuksen suhteen uusia polkuja. Op-
isopimusjärjestelmä on periaatteessa
toimiva, mutta työntekijän siitä saama
korvaus ei ole likimainkaan riittävä.*

Forssakin on Pekan mukaan liukunut
sellaiseen tilanteeseen, että kaupun-
gissa ei ole nuorille tarjolla kunnon
mahdollisuuksia ja niinpä he liukenevat
muualla niitä etsimään.

Yleismaailmallinen tilannekin huolet-
taa Pekkaa.

*- Valuutan arvo on liian stabiili ja kun
se ei joustaa, niin jousto haetaan työvoi-
man puolelta eli ihmisiä sanotaan irti.*

YRITTÄJÄNÄ LÄHES 30 VUOTTA

Palmin työhistoria on pitkän lisäk-
si myös monipuolinen. Kumivarus-
teen, Forsteen, Rakennusvalmisteen,
Forssan Auton ja Vorwerk-pölyni-
murikauppiasuran jälkeen mies siirtyi
Lukko- ja Ruuvikulmaan sekä osak-

kaaksi, että töihin.

Firma oli ollut Forssan Yrittäjien jäse-
nenä jo ennen Pekan mukaantuloa,
mutta miehen aktiivisuus oli tiedossa
ja erilaisia luottamustehtäviä alkoi tul-
la solkenaan. Puheenjohtajan pesti oli
odotettu ja tällä saralla hän oli ehtinyt
hankkia kannuksensa myös paikallises-
sa Käsi- ja pienteollisuusyhdistyksessä.

Yrittäjien puheenjohtajana Palm pisti
lähes kaiken tarmonsä koko seutu-
kunnalle elintärkeään asiaan eli 2-tien
kunnostamiseen.

*- Jo silloin oli selvää, että logistiikka
oli yritystoiminnalle kaikkein tärkein
edellytys. Helsingin seutu oli se missä
tapahtui ja tapahtuu, mutta Forssasta
sinne johti pelkkä kärrypolku.*

Palmin unelma uudesta kakkostiestä
ei valitettavasti koskaan toteutunut,
vaikka erilaisia kosmeettisia paran-
nuksia reitin varrelle on saatukin.

*- Näin jälkikäteen ajateltuna lähes-
tyimme asiaa väärin kun lähdimme
pelaamaan peliä Porin kanssa. Mutta
Pori pelasikin kahdessa seurassa ja nyt
ollaankin kohta jo rakentamassa moot-
toritietä Porista Turkuun.*

LÄHELTÄ PITI

Mutta Valtatie kakkosen uusiminen
Humppilan ja Karkkilan välillä oli kai-
kesta huolimatta lähellä toteutumista.

*- Rahaa oli valtiolta tarjolla juuri sen
verran eli 12 miljoonaa euroa, min-
kä remontti olisi maksanut, mutta se
edellytti lounaishämäläisten kuntien
pikaista yhdistymistä. Siihen eivät po-
liitikot kuitenkaan suostuneet, joten
haaveeksi jäi.*

Tiehankkeen tiimoilta Palm ja kump-
panit vierailivat ylijohtaja Juhani Ter-
valan luona useamman kerran ja vaik-
ka tulokset jäivät laihoiksi, niin Pekka
muistelee tapaamisia edelleen hyvällä.

*- Tervala oli niin kova äijä, että keskus-
telussa ei ollut tarjolla kuin hopeinen
mitali, mutta uskallan edelleen väittää,
että minäkin näissä turinoissa itse-
ni ylitin. Kokonaisarvio 2-tie jutussa
on kuitenkin se, että taistelu hävittiin,
mutta sota jatkuu edelleen.*

VISIOITA VIENTIIN

Forssa tähyilee tällä hetkellä vahvasti
vientiin päin ja jos Palmin Pekalta ky-
syttäisiin, niin häneltä löytyisi muuta-
ma idea.

Pekka piirtää ilmaan erikokoisia vien-
ti-ikkunoita, joista suurimmista nä-
kyvät Kiina ja Venäjä. Seuraavaksi
isoimmista voi väijyä mitä EU:n alueel-
le tapahtuu, mutta yhtä pientä ikkunaa
Palm pitää erittäin tärkeänä.

*- Se on pääkaupunkiseutu. Siellä
käydään paljon töissä ja toivottavasti
suuntaus jatkuu. Työt tehdään siellä,
mutta rahat maksetaan tänne. Myös
verotulot koituvat meidän iloksemme
ja mikäli autot tankataan myös täällä,
niin eipä siitäkään meille haittaa liene.
Vientiä se on tämäkin.*

Sen verran Palm vielä 2-tie hankkee-
seen palaa, että mikäli se tehdään niin
matka ei lyhene, mutta matkaan käy-
tetty aika sen tekee.

*- Kun matka-aika lyhenee, niin se sääs-
tää kustannuksia ja matkaavien her-
moja.*

YHDISTYKSET YHTEEN

Palmin Pekkakin on monen muun yrit-
täjän kanssa yhtä mieltä siitä, että
alueen yrittäjähdistykset pitäisi pis-
tää yhteen.

*- Työryhmiä voidaan perustaa tarpeen
mukaan ja hallituksen kokoakin kas-
vattaa, mutta kaikki pitää tapahtua
harkiten.*

Aivan samaa mieltä hän on alueen
kuntien yhdistymisestä, minkä hän
soisi tapahtuvan mahdollisimman pian.

Palm haluaa tässä yhteydessä korjata
sellaisen harhaluulon, että yrittäjäh-
distyksen puheenjohtajana oleminen
olisi taloudellisesti kannattavaa.

*- Sitä se ei todellakaan ole. Nuijamie-
hen hommissa menee noin 50 euroa
päivässä polttoaineitten ja menetetyn
työajan kanssa kun kiirehditään koko-
uksesta toiseen. Ja jos kokous alkaa
kello 10, niin koko päivä menee täyd-
lisesti persiilleen.*

Palm ehti puheenjohtajakaudellaan
osallistua lukemattomiin erilaisiin ko-
kouksiin, joissa suurin osa osallistujista
oli valtion ja kunnan virkamiehiä - ja
tietysti täydellä palkalla.

”Saattoi mennä mihin pöytään ja millaiseen seuraan tahansa eikä koskaan ollut sellaista tunnetta, että olisi mennyt niin sanotusti kuokkimaan.”

ARTO HEINO JA BRYSSELIN TAIKATUOLI

Useimmat yhdistysihmiset lienevät sitä mieltä, että liika demokratia yhdistyksen sisällä hidastaa kehitystä tai saattaa tappa sen jopa kokonaan.

Tähän tapaan ajattelivat varmasti aikanaan Palmin Pekka ja Heino Artsi puntaroidessaan Forssan Yrittäjien tulevia puheenjohtajakandidaatteja. Tämä syvälinen rutistus käytiin muuten Tampereella, tietyn poutapilvihuoneen baarissa.

Muutaman tuopin jälkeen kaksikko pääsi asiassa liikuttavaan yhteisymmärrykseen, sillä he valitsivat toisensa. Siinä järjestyksessä, että Pekka ensin ja Artsi tietysti varapuheenjohtajan paikalle väijymään.

Heino aloitti puheenjohtajana 2009 ja väittää noin viisi vuotta jälkeenpäin, että tämä kolmivuotinen pesti oli suunnaton rikkaus.

– *Ainakin itselleni, toivottavasti hitu-*

sen myös yhdistykselle.

Heino mielestä kolmivuotinen puheenjohtajakausi on juuri sopivan mittainen kun ensimmäinen vuosi menee opetellessa, toinen työstäessä ja kolmas lievästi jäähdytellessä tulevaa nuijanheiluttajaa kouluttaen.

– *Tässä kohden puheenjohtajan panoksetkin alkavat tosin olla jo varsin vähissä, sillä jos tehtävä antaa paljon, niin kyllä se ottaakin. Eikä tällaiseen kannata edes ruveta ellei ole valmis hommaa asianmukaisesti hoitamaan.*

Keskusjärjestön masinoimat Pomo-koulutukset olivat Heino mielestä jotain kertakaikkisen hienoa ja unohtumatonta.

– *Olin mukana kaikissa neljässä vaiheessa ja viimeinen tapahtui aina Brysselissä saakka, Heino selvittää.*

REHNIN TUOLI

Brysselissä Heino pääsi sovittamaan

takamustaan jopa Olli Rehnin tuoliin. Hyvin se siihen sopi, mutta keskustalaista herätystä Artsi ei myönnä istuimella saaneensa.

– *Anttilan Sirkka-Liisa oli jo tätä ennen houkutelut meikäläistä mukaan kunnallispolitiikkaan ja nimenomaan omiin riveihinsä, mutta enpä lähtenyt. Lupasin kuitenkin palata asiaan puheenjohtajakauteni jälkeen.*

Tässä asiassa Heino oli myös sanonsa mittainen. Se, että hän meni nimenomaan keskustan leiriin, johtui pitkälti myös Penttilän Mikasta.

– *Mika oli siirtynyt keskustasta kokoomukseen ja tajusin sinne jääneen runsaasti tilaa, joten päätös oli lopulta helppo. Ideologisesti asia ei kummempin vaivannut, sillä molemmat puolueet ovat äärilaitoja lukuunottamatta aika lähellä toisiaan.*

Heino pitää politiikkaan menoaan esimerkkinä muillekin.

– *Yrittäjävaltuutettuja soisi olevan mukana enemmänkin, niin meillä kuin muuallakin. Sitä paitsi minua on aina kiinnostanut tietää kuinka päätöksen- teko kuntatasolla tapahtuu.*

AVOIMIA OVIA

Puheenjohtajakaudellaan Heino oli alkuun jopa hämmästynyt kun ovia rupesi aukeamaan vähän siellä ja täällä.

– *Saattoi mennä mihin pöytään ja mil- laiseen seuraan tahansa eikä koskaan ollut sellaista tunnetta, että olisi men- nyt niin sanotusti kuokkimaan.*

Kaupunginjohtaja Tapani Venhon kanssa Artsi kävi toistuvia ja syvälli- siä keskusteluja siitä, mitä kaupunki voisi tehdä yrittäjien hyväksi.

– *Näin jälkikäteen on kuitenkin myön- nettävä, että liian moni asia jäi vain keskustelun tasolle. Asioihin olisi pi- tänyt herätä ja toimeen tarttua huo- mattavasti aikaisemmin, mutta kun paikkakunnan ikiaikaisen perusteolli- suuden ei uskottu koskaan loppuvan.*

Heino jaksaa kuitenkin olla edelleen sitä mieltä, että näin hyvällä paikalla Suomen karttaa sijaitsevalla kylällä pitäisi jatkossakin olla mahdollisuuksia.

OMA PALSTA PAIKALLISLEHTEEN

Ainakin yhdestä asiasta Arto kertoo olevansa puheenjohtajakaudeltaan

ylpeä. Siitä, että hän sai neuvoteltua Forssan Lehden päätoimittajan kans- sa lehteen yrittäjien näkökulmapals- tan.

– *Olen itse kirjoitellut sinne varsin pal- jon, mutta samalla ideoinut aiheita, joista muutkin voisivat kirjoittaa. Pik- kuisen olen auttanut myös varsinaises- sa kirjoittamisessa.*

Palstalla näkyvä kannanotto nimen, kuvan ja aseman kera paransi Heinin mielestä niin kirjoittajan kuin yhdis- tyksen julkisuuskuvaa, eikä se var- masti pahaa yleiselle imagollekaan tehnyt.

Pelkkää juhlaa ei kolmivuotiskausi Heinolle kuitenkaan ollut. Jäsen- määrä oli korkeimmillaan reippaasti yli neljän sadan, mutta huolta sekä murhetta puheenjohtajalle tuotti jä- senistön heikko osallistuminen yhtei- siin rientoihin eli yhdistyksen toimin- taan.

– *Osa oli varmasti sitä, että toimintaa pyörittävä ja ohjaava hallitus koostui vanhoista parroista ja se teki uusille toimijoille sisääntulosta enemmän ja vähemmän hankalaa.*

Senkin Heino myöntää, että kun uu- delta jäseneltä pyydetään niin monta euroa vuodessa, niin pitää sillä vasti- nettakin saada.

– *Sitä toki yritettiin järjestää erilais- ten tapahtumien muodossa, mutta*

varsin huonolla menestyksellä.

MAASEUTUKIERROS KOHOKOHTANA

Yksi Heinin puheenjohtajakauden highlighteista oli yhteispalaverista MTK:n kanssa syntynyt maaseutu- retki.

– *Tungimme itsemme bussiin ja läh- dimme tutustumaan lähialueen maa- talouselinkeinoihin. Kävimme noin puolella tusinalla eri tuotantoa tekevil- lä tilalla ja totesimme, ettei se tili tällä- kään puolella kovin helposti irtoa.*

Koska yrittäjillä on tärkeä osuutensa paikallisessa kehittämiskeskukses- sa, niin entisiltäkin puheenjohtajilta on asiasta kysyttävä. Heinokin on kuulunut hallitukseen, mutta jäänyt kuunteluoppilaaksi.

– *Minun aikanani se tuntui jollain tapaa kumileimasimelta ja oli liiaksi Forssa- vetoinen. Naapurikunnatkin kantavat kassaan rahaa, joten jonkinlainen oi- keus niilläkin pitäisi asioihin olla. Jos ei muuta, niin voisivat valvoa mihin rahat menevät.*

Miinusmerkkiseksi asiaksi Heino mainitsee myös sen, että yhdistyksen nettisivujen hyödyntäminen jäi tor- soksi siitäkin huolimatta, että jäsenis- tössä oli runsaasti it-alan osaamista.

– *Päivityksiä tehtiin luvattoman huo- nosti.*

SAMILLA PIISANNUT PUHTIA

Yrittäjäaatteen jo geeniperimässään imaissut Sami Koski ei ole Forssan Yrittäjien historian nuorimpana pu- heenjohtajana millään tavalla kätkenyt kynttiläänsä vakan alle, vaan pistänyt monellakin sektorilla hösseliksi.

Isän perustama yritys laajeni Forssaan vuonna 1988 ja kun edessä oli sukupol- venvaihdos vuoden 2005 alussa, niin Sami otti firman vedettäväkseen.

Paikallisen yrittäjäyhdistyksen ensim- mäisen jäsenmaksun Koski maksoi vuonna 1996, mutta ei asian eteen useampaan vuoteen sitten muuta teh- nytkään.

Samia edeltänyt puheenjohtajakaksik- ko Palm – Heino oli kuitenkin pitempään miettinyt tykönään kuinka toimintaan saataisiin puhallettua uusia tuulia ja päätyi pohdinnassaan siihen, että kehiin tarvitaan uusia tuulia ja uusia ajatuksia.

Tarkoitti sitä, että tarjosivat puheenjoh- tajan pestiä Kosken Samille.

– *Olin asiasta tietysti imarreltu, mutta en laisinkaan kauhuissani. Meikäläi- seltä kun on tuo itsesuojeluvaisto ollut aina hukassa ja olin itsekin rivijäsenenä todennut, että toimintaa varjostaa lievä ukkoontuminen.*

Hallituksessa Sami oli ennen valintaan- sa jo yhden vuoden viettänyt, mutta Nuorkauppakamarin dynaamisempi toiminta vei miehen työstämään sinne.

Kosken Samista haettiin Forssan Yrit- täjäyhdistykselle selkeästi muutos- johtajaa, vaikka entisetkin olivat olleet vahvoja tyyppejä niin vetäjinä kuin hen- kilöinäkin.

”SITÄ SAA, MITÄ TILAA”

Eikä Koski ole puheenjohtajana todella- kaan kursaillut saatikka jättänyt ketään kylmäksi.

– *Vuonna 2013 palkittiin vuoden yrittä- jänä ensimmäisen kerran nainen, vaikka pariskuntia palkittujen joukossa olikin jo ollut. Väitänkin, että valinnoissa on ollut lievää sovinismia ja se aika on nyt eletty, Koski täryttää.*

Yhdistyksen varapuheenjohtajaksi va- littiin naishenkilö ja sen verran Sami raottaa myös tulevaisuutta, että seu- raava puheenjohtajakin on naispuoli- nen.

Forssan Seudun Kehittämiskeskus on aihe, josta Sami jaksaa puhua ja johon hän on myös vahvasti sekaantunut.

– *Olen osaltani isosti syypää aiheeseen liittyvän hälinään, koska kehtasin ky- seenalaistaa puljun hallituksen toimin- takyvyn. Sirkus lähti liikkeelle siitä kun kaupunginjohtaja Venho jäi sairauslo- malle ja minulle jäi sellainen kuva, että ympäristökunnat lensivät kilvan haas- kalle.*

Koski on asiassa edetäkseen neuvotellut jopa viiden eri Forssan kaupunginjohtajan kanssa.

– Taitaa olla Suomen ennätys ainakin siinä mielessä, että kaikki tapahtui varsin lyhyessä ajassa.

Ja koska neuvotteluosapuoli vaihtui vähän väliä, niin pakka meni tietysti entistä pahemmin sekaisin.

– Kehittämiskeskuksen hallitus oli lähes toimintakyvytön kun se pyöri jatkuvasti väärissä asioissa jättäen käsittelemättä ne asiat, jotka olisi pitänyt käsitellä, Koski lataa.

FORSSALLE SYNNINPÄÄSTÖ

Forssan kaupungille Koski on kuitenkin valmis antamaan jonkinlaisen synninpäästön, koska se on jaksanut edes kuunnella yrittäjien mielipiteitä. – Vielä kun ymmärtäisivät hankintojen paikallisuuden tärkeyden työllistämisen ja verotulojen näkökulmasta, niin lähes tyttäisiin kaikkien etua.

Samalla Sami pahoittelee suoraa suutaan, sillä sen vuoksi hän onnistunut muutaman ihmisen suututtamaankin.

Pestiään yrittäjien puheenjohtajana Koski kuvaa kaikesta hädellistä huolimatta hienoksi.

– Uskon kuitenkin olevani lähes kaikkien ihmisten kanssa hyvissä väleissä ja kaikissa asioissa pyrin äärimmäiseen rehellisyyteen.

Puheenjohtajana Koski joutuu reisaamaan paljon, puhumaan runsaasti, ottamaan kantaa riittävästi, mutta mukaviakin hetkiä matkan varrelle siunaantuu.

– Esimerkiksi yrittäjyydessä ansioituneiden ihmisten palkitseminen on kertakaikkisen mieltäylentävää ja tässä kohdassa pitää aina muistaa se, että heitä kannattaa kuunnella jo ihan oppimisenkin takia.

Forssan Yrittäjäyhdistys on yksi Suomen vanhimmista kun se on perustettu vain vuosi valtakunnallisen yhdistyksen jälkeen. Vuosiluku on siis 1933.

Puheenjohtajan rooli tietää Samille sitä, että erilaisia palavereja on keskimäärin kahtena päivänä viikossa. – Tehtävän hoito vie aikaa kun sen ottaa tosissaan ja haluaa vaikuttaa asioihin.

UUSIA PROJEKTEJA

Kevään korvalla 2014 Koski työstää kaupungin ihmisten kanssa nuorisotakuuta.

– Jos Forssa hyväksytään kokeilualueeksi, niin tulemme saamaan oikeasti hyvää

aikaiseksi. Tähän olen valmis panostamaan paljon.

Nuori ja virtava Koski on jo vuosia ollut haluttua tavaraa politiikan eri leireissä, mutta turhaan ovat miestä tähän leikkiin suostutelleet.

– Poliittikkaan en tule lähtemään ikinä, Koski naulaa.

Business- ja elämänoppinsa Kosken Sami on ammentanut monestakin eri paikasta. Omalta isältä, kauppiksesta ja Lehtovirran Kalelta.

– Vaikka Kale oli omanlaisena persoona, niin ainakin minulle hän antoi viisaita neuvoja ja elämänohjeita. Olenkohan muuten edelleenkin ainoa itsensä Kalen firmasta irtisanoutunut tyyppi, Koski pohtii.

Yrittäjäyhdistyksen sisällä Koski kertoo osallistumisen olevan kasvussa, mutta on sen eteen töitäkin tehty.

– Rivijäsenet voisivat toki aktivoitua entisestään, sillä näin saataisiin toiminnalle vankempi pohja.

Naapurikuntien yrittäjäyhdistysten välistä yhteistyötä Koski on pyrkinyt lisäämään tuntuvasti.

– Siksi, että raja-aitoja on edelleen kaatamatta.

”Meikäläiseltä kun on tuo itsesuojausvaisto ollut aina hukassa ja olin itsekin rivijäsenenä todennut, että toimintaa varjostaa lievä ukkoontuminen.”

KOOTUT STOORIT

TOISIAAN TÄYDENTÄVÄ TRIO

Lounaishämäläisillä yrittäjillä oli viime vuosituhannen lopulla käytössään kolmen urheilukielellä ilmaistuna kolme kärki kun Forssan Matti Ryyppö, Jokioisten Teuvo Sundberg ja Tammelan Pekka Väre pistivät osaamisensa ja innokkuutensa yhteen.

Syntyi erittäin yhteistyökykyinen ja rajoja rikkova trio, jonka aikaansaannokset ovat piirtyneet ikäjoiksi kantahämäläiseen yrittäjähistoriaan.

- Päämäärämme oli yhteinen kuten myös toimintatapamme. Saimme ansaittua painoarvoa Hämeen yrittäjäjärjestön piirissä, koska esiinnyimme isona ja yhtenäisenä. Jopa Vehmaksen Kyösti huomasi ja tajusi, että äijät ovat tosissaan, selvittää Jokioisten ääntä triossa käyttänyt Teuvo Sundberg.

Kolmikon työskentely herätti Hämeenlinnassakin hiljaista kunnioitusta Lounaisen Hämeen suuntaan ja kun kaverit ottivat tarttuivat sellaiseenkin tabuun, että miksi ihmeessä alueellisten yrittäjäjuhlien pitää aina olla Hämeenlinnassa, niin monet muutkin vaikenivat. Vuonna 1996 ryhmä sai aikaiseksi sen, että yrittäjäjuhlat pistettiin kiertoon. Ja mikä olisikaan ollut sopivampi paikka uuden ajan juhlille kuin Forssan Feeniks-halli.

- Tukea tähän massiiviseen tapahtumaan emme muualta juurikaan saaneet, mutta emme sitä tarvinnut.

neetkaan kun kaikki paikalliset yrittäjät ottivat asian omakseen, Sundberg sanoo.

Feeniks somistettiin kertakaikkisen näyttävään asuun, Kivikasvot ottivat yli lähes 600-päisen juhlayleisön omakseen ja kaikilla oli niin mahdolluttoman lystiä.

- Tärkeintä oli se, että pääsimme näyttämään osaamistamme ja siinä myös onnistuimme, Sundberg hehkuttaa Ryyppön nyökkäillessä vieressä.

TAKTIikka SELVÄKSI MENOMATKALLA

Mainittu kolmikko teki vuosien aikana moninaiset reissut useampaankin erilaiseen tilaisuuteen. Taktinen puoli sovittiin menomatkalla ja siitä pidettiin tiukasti kiinni.

- Onhan se toki myönnettävä, että virkistykseen suuntautuva matkustelu pohjoisen leiriä myöten oli se kaikkein tärkein, eikä me ihan kolmistaan kaikkea hoidettu vaan saimme oivaa tulitukea Reunasen Heikiltä Ypäjältä kuin myös Kaupin Pentiltä Humppilasta.

Virkistykseen ja viihteen suurta osuutta kaikessa toiminnassa Sundberg perustelee sillä, että yrittäjän rutiini oli jollain tapaa saatava edes hetkeksi poikki.

Trion aikaansaannoksista Teuvo on lähes kahden vuosikymmenen jälkeen

sitä mieltä, että esillä oltiin jopa ansaittua enemmän.

- Mutta kun niitä ideoita syntyi koko ajan.

TASON NOSTOA KOULUTUKSESSA

Yrittäjäyhdistyksen toiminnassa on myös koulutuksella oma tärkeä osuutensa. Lounaisessa Hämeessä se käynnistyykin toden teolla juuri näitten herrojen aikana.

Resurssit pistettiin yhteen ja näin seudullinen yhteistyö mahdollisti yhä osavamman kuten myös kalliimman kouluttajan palkkaamisen.

- Osa ideoista oli toki kopioitu jostain muualta, mutta ne sorvattiin meidän tarpeitamme hyödyttäväiksi, Sundberg lataa.

Puheenjohtajan hommista koko trio on sitä mieltä, että puheenjohtajan kuuluu delegoida, mutta myös vahtia, että asiat etenevät. Ja jos eivät etene, niin nuja mies tekee itse. Ja näin toimien lisäksi omaa painolastiaan.

Siitäkin vallitsee liikuttava yksimielisyys, että tulosten lisäksi pitää syntyä myös tarinoita.

- Persoonat kantavat toimintaa omalla tavallaan ja näitä äijiä meillä on tällä alueella onneksi riittänyt.

VAPAA-AIKAA JA VIRKISTYSTÄ

Tarja ja Jorma Ahola perustivat Forssan Rakennuskonevuokraamon vuonna 1981. Paikallisen yrittäjähdistyksen jäsen yrityksestä tuli viisi vuotta myöhemmin. Sitä ennen oli tosin kuuluttu Tammelan Yrittäjiin viitisen vuotta.

- Periaatteeni on aina ollut, että johonkin yrittäjähdistykseen pitää niin yrityksen kuin yksityisenkin aina kuulua, Tarja täytyy selkeään ja suorasukaiseen tapaansa.

Forssassa toimi tuohon aikaan, kuten edelleenkin, kaksi yrittäjäalan yhdistystä. Niitten yhdistämistä yritettiin niputamalla hallitukset, mutta auvoisaa yhteiseloä ei kestänyt kuin vuoden päivät.

- Viime vuosituhannen loppupuolella olin sen toisen yhdistyksen hallituksessa ja kun ne lyötiin yhteen, niin arpa lankesi meikäläiselle ja käsky kävi Forssan Yrittäjien hallitukseen.

Tarjan vastuualue hallitustyöskentelyssä oli virkistys ja vapaa-aika, eikä rouva kummemmin kuhnaillut asioihin tarttuessaan. Teatterimatkat kokivat huiman

nousun eikä lätkämatseihinkaan tarvinnut lähtijöitä liiemmin houkutellessa.

Lähes 20 vuotta myöhemminkin Aholaska muistelee näitä vuosia erityisellä lämmöllä.

- Oli aivan ihanaa touhuta yhteisen hyvän nimissä. Uusia ideoita syntyi tavan takaa ja uusia, kestäviä ystävyyssuhteita solmiutui siinä sivussa. Ja suurin osa jälkimmäisistä on edelleen olemassa.

KEKSELIÄS KVARTETTI

Ihan yksin Tarja ei yhdistyksen vapaa-aika- ja virkistyssektorilla kuitenkaan mellastanut, sillä hän sai oivaa tulitukea Pekan Timolta, Hutkan Hannulta ja Jaakkolan Simolta.

- Oli siinä sellainen virkistystoimikunta että mikäli kaikki esille tulleet ajatukset olisi saatu hyötykäyttöön ja toteutettua, niin niillä olisi menty seuraavaan vuosituhannen vaihteseen, Tarja nauraa.

- Luovuus ei tästä porukasta loppunut.

Pelkkää riemua ja virkistystä Tarja ei kuitenkaan hallitustyöskentelystä ammentanut.

Yhdistys järjesti varsinkin Tarjan hallitusajan alkuaikoina paljon erilaista koulutusta, josta oli aloittelevalla yritykselle runsaasti hyötyä.

- Tietotaso ja osaaminen kasvoivat niin lainsäädännön, kuin taloushallinnonkin puolella ja se antoi aina vaan vahvempaa selkänöjää arkipäivän rutiineitten pyörittämiseen.

KANTOIKO NAISEN ÄÄNI?

Suorapuheisena ja rehellisenä ihmisenä Aholan Tarja harmittelee jälkikätehen kuitenkin sitä, että naisen ääntä ei kovinkaan kummoisesti hallituksessa aina kuunneltu.

- Jos esitti itse jotain, niin varsin usein se sivuutettiin oli asia sitten kuinka hedelmällinen ja hyödyllinen tahansa. Mutta kun esitti asian ensin Ryypön Matille ja hän vei sen eteenpäin, niin jo oli toinen ääni kellossa.

Mainittu Ryypön Matti onkin sellainen kaveri, jolle Tarja antaa arvosanaksi täyden kympin.

- Matti osasi kuunnella, delegoida ja antaa liikkumatilaa. Silti hän toimi erittäin järjestelmällisesti ja tehokkaasti.

Vajaan kymmenen hallituksessa olon vuoden aikana Tarja ei montaakaan kokousta väliin jättänyt. Hän osallistui kiitettävällä innolla myös Hämeen Yrittäjien tilaisuuksiin ja kertoo omakseen sieltäkin paljon.

- Jonkinlainen kauneusvirhe hallitusaikani tapahtui siinä, että joissain kokouksissa tehtiin päätöksiä, vaikka kaikkia jäseniä ei oltu kutsuttu edes mukaan, Tarja ihmettelee.

Hallituspaikastaan Tarja luopui kun totesi ettei hänellä ollut enää mitään annettavaa.

- Aikansa kutakin pätee tässäkin asiassa, Tarja tiivistää.

YRITTÄJÄJUHLISSA SÄVELLETTIIN

Aholan Tarja ei ole itsekään selvillä kuinka monen yrittäjäjuhlan järjestelyissä hän on ollut mukana.

- Talkooväki alkoi näissä kinkereissä käymään vähiin, mutta kun saatiin naapuriapua Tammelasta ja Jokioisilta, niin parit aika rehvakkaat maakunnalliset kestit saatiin pystyyn.

Ihan kaikki ei näissäkään karkeloissa aina mennyt käsikirjoituksen mukaan, mutta luovuudella ja kekseliäisyydellä ongelmat ohitettiin. - Kansa kuitenkin viihtyi ja sehan juhlissa lienee pääasia, Tarja täsmentää.

Aholan perheyritys on edelleen paikallisen yrittäjähdistyksen jäsen ja tulee olemaan sitä jatkossakin.

Yhdistyksen tulevaisuuden kannalta olisi tämän rautarouvan mielestä kuitenkin tärkeää, että hallitustyöskentelyssä ei ketään pidettäisi liian pitkään.

- Jos siellä pistää itsensä kunnolla likoon, niin eväitä ei kovin moneksi vuodeksi piisaa. Ensimmäisenä väsyä ja sit-

ten muuttuu kriittiseksi eli uuden syntyminen on lähes mahdotonta.

Jos mainittu tauti vaivaa samanaikaisesti useampaa henkilöä niin hetken kulluttua ollaan tilanteessa, jossa mikään ei kiinnosta ketään.

- Pitää kuitenkin aina muistaa, että parhaimmillaan paikallisyhdistyksen toiminta on todella antavaa ja kehittävä, joten siinä kannattaa ehdottomasti olla mukana. Ja kun antaa kaikkien kukkien kukkia, niin entistä enemmän siitä nauttii ja yhteisöllisyyskin nousee aivan uudelle tasolle.

POLTTO LINJAN PYROMAANI

Pankkimies Kari Kasurinen on touhunnut Forssan Yrittäjissä useammallakin vakanssilla ja pitää kaikkein mukavimpana puuhana toistaiseksi sitä kun on päässyt pystyttämään Holjille markkinoille aita.

- On niitä ystäviä ja tuttuja toki muisakin toimissa kertynyt ja vieläpä erittäin hyviä sellaisia. Mutta aitoja pystyttäessä roolit on jätetty kotiin ja ihmiset ovat vain ihmisiä, sellaisia kuin he ovat.

Kasurinen on paikallisen kauppaopilaitoksen markkinointilinjän tuote, jolle ensimmäinen täysin opintoihin liittyvä työ löytyi Suomen Yhdyspankin Forssan konttorista.

Se oli Karin mielestä kuitenkin sattumien summa, sillä hänen ensi visiittinsä kyseiseen rahalaitokseen tapahtui tuoretta johtajaa tervehtiessä vakuutusmiehen ominaisuudessa.

Uusi dirika ja Kasurinen lähtivät pian yhteiselle asiakaskäynnille, jolloin pankinjohtaja Rantala tiedusteli Karilta tietäisikö tämä sopivaa tyyppiä opettelemaan pankkialaa ja hyödyntämään olemassa olevia verkostoja.

- Tiedän yhden eli Kasurisen Karin, tuli apuohjaajan paikalta ja kun Kasurinen oli todettu kelvolliseksi myös piirin päällikön toimesta, niin siitä se pankkilatu sitten aukesi.

TALSOILAN POIKIA

Kasurinen on Talsoilan poika Murronkadulta ja vaikka koti on matkan varrella

vaihtunut useamman kerran, niin se on edelleen mainitussa kaupunginosassa.

Talsoilan kentällä pelattiin Karin nuoruusaikana tulikivenkatkuisia paikallisotteluita jääkiekossa ja ne ovat syöpyneet miehen mieleen. – Kuten myös ne kuumat ja maukaat hodarit, joita matsissa myytiin.

Urheilussa Karin leipäheitoksi ei kuitenkaan tullut jääkiekko vaan pesäpallo. Sisäpelissä kroppa ja jaltat eivät huippusuorituksia edellyttäneet, mutta ulkona ukko oli melkoinen kunkku.

- Myönnän olleeni hitaan lisäksi myös kankea, mutta heittokäsi oli sitäkin parempi.

Kyseisen lajin suhteen Kasurisella ja kumppaneilla oli jo vuosikymmeniä sitten sellainen visio, että Loimaan, Jokioisten ja Forssan pesäpallo pistetään yhteen. Reilut 30 vuotta sitten Kasurinen taas pohitti pesiksen erikoisseuran perustamista Forssaan.

Sitä ei perustettu, mutta Kari ja kumppanit perustivat squash-seuran.

- Siinä vain unohtui yksi tärkeä juttu kun perustimme seuran vain itsellemme. Junioripuoli ei tullut mieleen ja seuran kävi lopulta niin kuin kävi.

KULTAA JA KONJAKKIA

Pankkimiehenä Kasurinen touhusi lähes kaikkien Lounais-Hämeen yrittäjien kanssa ja on edelleen ylpeä siitä, että pääsi valitsemaan vuoden yrittäjää useamman kerran.

- Yrittäjäporukka on muutenkin mei-

käläiselle mieleen: tekevät hurjasti töitä, mutta osaavat myös juhlia. Ja Forssan Yrittäjät uskalsivat ottaa alueellisessa järjestössä entistä isomman roolin ja kyllä se heille kuuluikin, sillä porukka oli äänekkään lisäksi myös aikaansaavaa.

Ei Kasurinenkaan yrittäjissä ihan tyhjän panttina ollut, sillä 50-vuotispäivänään hänelle ojennettiin Suomen Yrittäjien kultainen risti.

Tämän päivän yrittäjätoiminnasta Kasurinen sanoo, että alueemme yhdistykset voisivat näyttää mallia panemalla hynttyyt yhteen.

- Isompi toimija pienehköllä alueella kuuluu kauemmaksi ja on myös uskottavampi. Uskon yhteisen yhdistyksen syntyvän viiden vuoden sisällä ja jos näin ei tapahdu, niin unohdetaan koko juttu.

Kuntien yhdistymisestä Karilla on selainen kanta, että väkisin sitä ei kannata tehdä.

- Yhdessä tehty kompromissi kantaa kauimmaksi.

Kuten jonkun muun haastateltavan tarinan yhteydessä on mainittu, niin Kasurinen on toiminut yrittäjien tilintarkastajana useamman vuoden. Palkkiona on mainittu pullo konjakkia, mitä ei Karin mukaan ole kuitenkaan näkynyt.

-Ihan tässä kieli kuivuu kitalakeen kun sitä odottaa ja mikäli asiaa jouduttaisi se, että merkkiä vaihdetaan, niin Jägermeister on ihan yhtä hyvä.

MIKA MONESSA MUKANA

Mainossatama Oy:n toimitusjohtaja Mika Sulonen on kuulunut Forssan Yrittäjiin vuodesta 2002.

- Alkavalle yrittäjälle oli ihan must liittyy joukkoon, sillä siellä tutustui moneen jo pitempään yrittäjäpolkua tallanneeseen henkilöön ja kun oikein herkillä korvalla kuunteli, niin sai uusia eväitä ja näkemyksiä oman yrityksen toiminnan pyörittämiseen.

Ihan oikopäätä Sulonen ei kuitenkaan jäseneksi syöksynyt vaan siihen tarvittiin lievää painostusta, jota tuli lähinnä Aholan Tarjalta.

- Hyvä, että tuli, olisi muuten saatanut jäädä liittymättä.

Yrittäjiin liittyminen on poikunut Mikalle ja firmalle asiakassuhteita, ystäviä, uusia ideoita eikä miestä harmita asiassa oikeastaan mikään muu kuin se, että aktiiviselle mukanaololle on ollut aivan liian vähän aikaa.

Sulosen taival mainonnassa, markkinoinnissa ja viestinnässä käynnistyi kesätyöläisenä Kujanpään Aukun firmassa.

- Aukun kanssa tehdään yhteistyötä edelleen ja sama pätee myös Synergian ja Merkintätalon kohdalla. Vaikka olemme kilpailijoita, niin tuemme toinen toistamme ja välit-

kin ovat säilyneen lämpiminä.

Ala elää Mikan mukaan hyvistä ideoista ja järkevistä toteutuksista eikä tälläkään sektorilla ole vielä läheskään kaikkea keksitty.

YRITTÄJISSÄ RIVIJÄSEN

Sulonen hääriä niin monessa mukana, että Forssan Yrittäjissä hänen panoksensa on jäänyt jäsenmaksun maksamiseen ja yrittäjäjuhliin osallistumiseen.

- Kuulun myös toiseen paikallisyhdistykseen ja kun sekin värkkää erilaisia ajanvietteitä, niin oma panokseni on kohdistunut näihin.

Molemmille konklaaveille Mikalta irtoaa sellainen neuvo, että jonkinasteinen nuorennusleikkaus voisi olla paikallaan.

- Yrittäjyys alkaa nykypäivänä olemaan kovin harvalle elämäntyö, joten siitä mahdollisesti kerättävät hyödyt pitäisi saada kotiutettua nopeammalla aikataululla. Toiminta alkaa muuten varsin helposti muiuttamaan seuratyötä, jossa jumiutetaan paikalleen varsin helposti.

Sulosen luotsaaman yrityksen asiakkaana sattuu muuten olemaan Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskus, jonka touhuista mies kehottaa paikallisen yrityskeskuksenkin ottamaan oppia.

- Siellä tehdään asioita eri tavalla, tosin myös erilaisista lähtökohdista.

Opintomatka Keravalle saattaisi tehdä lounaishämäläisille hyvää, Sulonen vihjaa.

EDUNVALVONTAA ON OLTAVA

Yrittäjäjärjestöjen olemassaolon oikeutta Sulosen Mika ei missään tapauksessa kiistä.

- Edunvalvontaa on oltava ja yrittäjän pitää saada ongelmiinsa apua ja tietoa. Ja sitä varmasti saa, mutta usein se on kiinni myös yrittäjän omasta aktiivisuudesta.

Paikallistasolla tapahtuva tiedottaminen ei Sulosen mukaan ole läheskään sillä tasolla kuin sen pitäisi.

- Tässäkin asiassa taitaa olla sellainen juttu, että kaikki sitä tietoa janoavat, mutta ihan kaikki eivät sitä ole kovinkaan halukkaasti antamassa.

Se, että Mika on Forssan Yrittäjissä aktiivisuuden suhteen hieman heikompa keskittasoa selittynee ainakin osittain sillä, että hän on varsin monessa mukana.

Sulonen kuuluu molempiin paikallisiin yrittäjäyhdistyksiin, Nuorkauppakamariin, Liikemiesyhdistykseen, mystiseen kello 3:n kerhoon, mutta ei enää RT-klubiin. Rotareihinkin on kysytty, mutta toistaiseksi Sulonen on vastannut kieltävästi.

